

регулювання аграрних відносин у зв'язку з набуттям членства в СОТ й необхідністю адаптації аграрного законодавства України до приписів законодавства ЄС щодо виробництва окремих видів аграрної продукції [5].

Отже, сьогодні аграрне право переживає серйозні зміни: оновлюється й збагачується його нормативна база під впливом ринкових реформ у сільському господарстві, виникають нові напрямки правового регулювання, модифікується структура, співвідношення різних інститутів й підінститутів, переосмислюються традиційні поняття й структури. Безперечно, зараз аграрне право покликане більш повно відобразити й юридично закріпити основні напрямки сучасної аграрної політики держави, активно сприяти втіленню її в життя. Аграрно-правова наука має сприяти розвитку нових правових інститутів аграрного права та ефективному правовому регулюванню аграрних відносин.

Література

1. Аграрне законодавство України: проблеми ефективності: монографія / за ред. В.І. Семчика. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, 1998. 245 с.

2. Аграрне право: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В.М. Жушман, В.М. Корнієнко та ін.; за ред. В.П. Жушмана та А.М. Статівки. Харків: Право, 2015. 296 с.

3. Алієва Х.Н. Правове регулювання реформування аграрних відносин за законодавством України та Російської Федерації: порівняльноправовий аналіз: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.06. Харків, 2019. 19 с.

4. Білінська О.В. Правові засади державної аграрної політики України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.06. Харків, 2012. 20 с.

5. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Т. 4. Методологічні засади розвитку екологічного, земельного, аграрного та господарського права / Ю.С. Шемшученко, О.О. Погрібний, А.П. Гетьман та ін.; за ред. Ю.С. Шемшученка. Харків: Право, 2017. 480 с.

УДК 338.432:631.11 (043.2)

Власюк Ю.І., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Жмур Н.В., к.ю.н.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Суспільні відносини, в тому числі у сільському господарстві,

розвиваються за певними об'єктивними закономірностями, що зумовлені історичними періодами розвитку держави, їх економічними засадами, а також певною мірою й особливостями кожного регіону. Визначальну роль при цьому відіграє юридична природа відносин власності.

Тривалий час в аграрному секторі нашої економіки було дві форми власності: державна і колгоспно-кооперативна. На базі державної форми власності виробництвом сільськогосподарської продукції займалися радгоспи, інші державні сільськогосподарські підприємства, а на базі колгоспно-кооперативної, по суті, єдиним суб'єктом аграрних відносин були колгоспи. Галузь колгоспного права регулювала відносини, суб'єктом яких виступали лише колгоспи.

Сільське господарство – особлива галузь економіки. Це пов'язано як із специфікою господарювання, «унікальними природно-біологічними факторами цієї галузі економіки, яка використовує землі сільськогосподарського призначення як основний і незамінний засіб виробництва, так і зі значенням продовольчої продукції як життєзабезпечувального фактору для всього суспільства» [1].

Як відзначалося рядом науковців, таких як Н.І. Титовою, І.Ф. Казьмінім, Г.Ю. Бистровим, що значну роль у процесі становлення сільськогосподарського (аграрного) права відіграв розвиток аналогічного законодавства, формування його як системного галузевого утворення.

Загальновизнаним є те, що система права програмує систему законодавства, а отже, і галузь права як система об'єктивних властивостей, зумовлює галузь законодавства. Таке їх співвідношення насправді є характерним для тих галузей права і галузей законодавства, що вже склались і існують. Проте це традиційне співвідношення змінюється, якщо йдеться про становлення нових галузевих утворень.

Сільськогосподарське законодавство як системне галузеве утворення стало безпосередньою юридичною базою для формування нової правової галузі – сільськогосподарського права.

Ядром сільськогосподарського (аграрного) законодавства стали уніфіковані нормативно-правові акти, основою яких є інтеграція правового регулювання діяльності усіх аграрних суб'єктів. Саме уніфіковані нормативні акти як ядро сільськогосподарського законодавства формують первинні норми комплексної міжгалузевої галузі сільськогосподарського права, до яких тяжіють й інші норми цієї галузі [2].

На наш погляд, аграрне право можна визначити як комплексну, спеціалізовану та інтегровану самостійну галузь права, яка сформувалася на базі комплексної галузі сільськогосподарського законодавства і є системою правових норм, які регулюють комплекс взаємопов'язаних суспільних відносин: земельних, трудових, майнових, організаційно-

управлінських, соціальних та інших, що складаються в процесі здійснення сільськогосподарськими підприємствами та іншими аграрними суб'єктами виробничої сільськогосподарської та пов'язаної з нею діяльності.

Отже, сучасне аграрне законодавство охоплює певну спеціалізовану частину земельного законодавства, яка торкається земель сільськогосподарського призначення.

Варто відмітити, що нормативно-правові акти аграрного законодавства, поряд із земельними відносинами, які є базовими в аграрному праві, регулюють й інші види суспільних відносин (зокрема, трудові, фінансові, організаційно-управлінські, майнові, що складаються в процесі виробничої сільськогосподарської діяльності різних аграрних суб'єктів) [3].

Розвиток аграрного права України в умовах ринкової економіки та нових соціально-економічних умов господарювання потребує подальшої розробки його загальнотеоретичних проблем, принципів його розвитку, основних засад нових правових інститутів тощо.

Література

1. Організаційно-правові проблеми розвитку аграрного і земельного ринків в Україні: тези доп. і наук, повідомлень нанаяк.-практ. конф. Київ: АПНУ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАНУ, 2004. 130 с.

2. Організаційно-правові питання аграрної реформи в Україні / за ред. В.І. Семчика. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. 280 с.

3. Уркевич В.Ю. Проблеми теорії аграрних правовідносин: монографія. Харків: Харків юридичний, 2007. 496 с.

УДК 349.412-048.74 (043.2)

Гасанова Л.Х., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Колковець С.С., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь, Україна
Науковий керівник: Жмур Н.В., к.ю.н.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Перезавантаження системи земельних відносин в Україні відбудуватиметься відповідно до концепції реформи децентралізації. Побудова нової, європейської системи координат у сфері управління